

» Pirate Art, iz Beograda – Nemamo nogu, ali imamo cool priču

Vladimir Bubanja Tim zanimljivih ljudi iz Beograda koji ima istinitu i zaista cool priču – Uz podršku novih tehnologija rade na razvoju estetskih obloga za proteze i proizvode specifične modne dodatke za ljude bez noge. Priču nam je ispričao direktor tvrtke Nikola Matić

Kako je sve počelo i što vas je konkretno motiviralo za jednu ovakvu specijalnu vrstu inovacije?

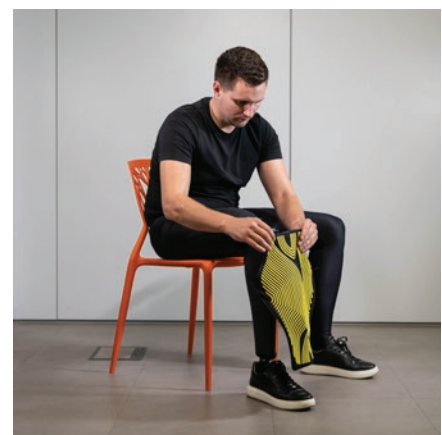
Tijekom studentskih dana upoznao sam Arseno Arsenovića s kojim kasnije i osnivam tvrtku „Pirate art“. Arsen i ja smo gajili slične interese, a jedno od glavnih je bio i 3D tisak koji je prije 5 godina postajao sve aktualnija tema.

Pošto je Arsen osoba s invaliditetom i korisnik proteze, došao je na ideju da sebi konstruira estetsku oblogu za protezu kakve je vidao kod paraolimpijaca u inozemstvu. Arsen uspijeva u svojoj ideji i izrađuje kaver za svoju protezu. Shvativši koliko je proizvod koji smo dobili zanimljiv i inovativan, s još nekoliko prijatelja se prijavljujemo za Takmičenje za najbolju startup ideju 2017. godine i osvajamo prvo mjesto što nas dovodi u Načno-tehnološki park u Beogradu u kojem i dalje radimo i razvijamo naše proizvode.

Čime se bavi tvrtka Pirate Art Studio i koji su Vaši glavni proizvodi?

2018. godine Arsen i ja osnivamo tvrtku Pirate art s idejom da nastavimo rad na razvoju estetskih obloga za proteze. U poslje-

dnjih nekoliko godina imali smo veliku podršku lokalnih natječaja i inkubatora, Social impact award, nam je pomogao u kupovini prvog 3D pisača, „ENECA-pokreni se za posao“ nam je osigurala

» Specifični modni dodatak za ljude bez noge

drugi pisac i onda su se nizale, Najbolja tehnološka inovacija 2019 (gdje smo bili polufinalisti), Generator fluo konkurs, Konkurs grada Beograda za pomoć startupovima i kao kruna priče – „Mini grant Fonda za inovacijsku djelatnost“ koji nam je osigurao najveći dio sredstava utrošenih za razvoj posljednje verzije proizvoda i kupovinu potrebne opreme za proizvodnju.

Pored još nekoliko vrsta proizvoda i projekata na kojima smo radili, estetske obloge za proteze su nam ostale primarni cilj.

» Nikola Matić (Pirate Art CEO) – Dodjela granta

Nikola Matić, rođen je u selu Pepeljevac, pored Lajkovca, u Lajkovcu završava srednju školu "17 Septembar", smjer ekonomski tehničar i upisuje Viskoku školu elektrotehnike i računarstva u Beogradu. Tijekom školovanja shvaća da ga više privlači strojarska struka i više se interesira za predmete koji imaju veze s projektiranjem...

Možete li nam nešto više reći o samoj tehnologiji izrade?

S tehnološke strane, razvoj smo počeli sa 3D tiskanim kaverima ali smo poslije nekog vremena uvidjeli da 3D tisak ima svojih nedostataka i tražili smo rješenja koja bi nas izdvojila od konkurencije u pogledu lakoće montiranja, praktičnosti korištenja i dugotrajnosti.

Sljedeća faza razvoja bila je okrenuta CNC obradi i toplom oblikovanju. Plastične ploče se obrezuju i graviraju na CNC-u a zatim se savijaju oko kalupa koji je napravljen po karakteristikama proteze i željenim dimenzijama budućeg proizvoda. Ovim rješenjem puno smo dobili na lakoći i dugotrajnosti proizvoda ali smo željeli nastaviti dalje sa unaprjeđenjem.

Imate i izvrstan tim suradnika

Jeste, početkom 2020. godine projektu se pridružuje Danko Radulović, industrijski dizajner i stvaralac. Danko donosi novi val u sagledavanju cijele problematike našeg proizvoda i tu se rađaju nove ideje. Estetska obloga se razdvaja na KAVER, dugotrajni komad plastike koji ima anatomske oblike lista noge i koji se kači izravno na protezu, i SKIN, dodatak koji izrađuju modni dizajneri i koji se kao komad odjeće oblači preko kavera.

Dalje, sljedeća osoba koju smo priključili projektu je Olja Marković, stilista. Ona nam je bila glavna sprega između našeg startupa i modne industrije, pomogla nam je u pronalaženju adekvatnih rješenja za načine šivanja i materijala koji se mogu koristiti. Kada smo tehnički uspješno riješili skin, prešli smo na istraživanje različitih metoda za apliciranje grafika na tekstil. Sva znanja su sakupljena i predana dizajnerima kao inputi koje mogu koristiti pri radu.

Zatim su se projektu priključile Nevena Ivanović NEO i Tatjana

Ostojić i zajedno s Dankom i Oljom stvorene su prve 4 kolekcije koje su krajem ljeta predstavljene tržištu. Ideja je da u budućnosti surađujemo s različitim modnim dizajnerima u stvaranju kolekcija i tako postanemo prvi proizvođači estetskih obloga koji su povezani s modnom industrijom.

» Pirate Art Studio - YASUKENEO kolekcija, inspirirana prvim afričkim samurajem.

Kako to sve u praksi izgleda za korisnike Vaših proizvoda?

Pored brzog i lakog montiranja Kavera i Skinova korisnici kupovinom našeg proizvoda dobivaju još puno benefita. S ekonomske strane korisnik proteze ako želi imati 2 izgleda estetskih obloga, on mora kupiti dva kavera, a s našim sustavom za istu sumu novca kupuje jedan kaver i 6-7 skinova u zavisnosti za koje se tipove dizajna odluči, plus cijeli sustav se može spakirati u jedan prosječni kofer i ponijeti sa sobom na put, dok s proizvodima konkurencije to nije baš moguće.

Praktično, jednom kada korisnik kupi naš Kaver, on kupuje ulaznicu u svijet brenda Pirate art i skinovi poslije toga postaju dio njegovog outfita kao i svi drugi komadi odjeće u ormaru. Možete zamisliti da naši korisnici mogu preko dana nositi jedan skin, dok im je drugi u torbi i u zavisnosti od prilike mogu promijeniti skin lakše i brže nego što bi na primjer promijenili obuću koju nose.

» Nikola Matić – "U posljednjih nekoliko godina imali smo veliku podršku lokalnih natječaja i inkubatora"

Čini se da ste prvenstveno orijentirani prodaji globalno, a kakva su iskustva s prodajom kod nas i u regiji?

Naš startup jeste orijentiran na globalnu prodaju, potencijalne korisnike tražimo u svim krajevima svijeta gdje ima ljudi koji ne vole izgled svoje proteze, ali svaki startup kreće prvo iz svog okruženja. U proteklih nekoliko godina razvoja, prethodne verzije proizvoda smo plasirali isključivo na području Balkana. Stvarajući bazu korisnika, stvorili smo i bazu utisaka i feedback-ova jer razvoj najbolje funkcioniра kada proizlazi iz iskustava korisnika. U proteklih nekoliko godina plasirali smo preko 40 proizvoda na lokalno tržište i vrlo smo zadovoljni reakcijama koje dobivamo od naših korisnika.

Prema Vašem osobnom mišljenju kakvo je trenutačno stanje gospodarstva kod nas i vidite li neke mogućnosti za napredak na tom polju?

Trenutačno stanje u našem gospodarstvu nije na najboljoj razini, ali primjećujemo da se dešava napredak. Prosječnom korisniku proteze u Srbiji naš proizvod je relativno skup, ali najavljuju se promjene u pravilnicima vezanim za budžete koji će osobe s invaliditetom dobivati, pa tako se nadamo da će dio cijene našeg proizvoda svakom korisniku pokrivati država.

Što se tiče izvoza, do sada nismo imali problema, sve je uredno stizalo i procesi su poprilično jasni i jednostavni.

I za sam kraj razgovora možete li nam otkriti kakvi su planovi za budućnost tvrtke?

Budućnost Pirate Arta vidimo kao stabilnu tvrtku na globalnom tržištu, tražit će se partneri iz područja protetike i tražit će se dizajneri iz modne industrije, koji bi stvarali kolekcije. Velike nade polažemo u ovaj projekt i mislimo da ćete u budućnosti čuti još puno lijepih vijesti od nas.

» Tvrka Telenor predstavila "Hipernet" – Nove usluge za korisnike u Srbiji

Tvrka Telenor predstavila je Hipernet, novu uslugu za domaćinstva koja obuhvaća optički internet, uslugu digitalne televizije u testnoj verziji i fiksnu telefoniju. Lansiranjem kompletnog portfelja fiksnih usluga, Telenor je predstavio integriranu ponudu telekomunikacijskih usluga za postojeće i nove korisnike u Srbiji.

„Vjerujemo u ovo tržište i zbog toga smo u Hipernet, naš najambiciozniji projekt do sada, uložili značajna sredstva. Ne lansiramo samo novu uslugu, već predstavljamo i novu, kvalitativno drugačiju ponudu koja podrazumijeva najbolji internet i digitalnu televiziju za čitavo domaćinstvo. Cilj nam je da korisnicima omogućimo novo iskustvo, u skladu s najboljim praksama industrije. Naš fokus jeste i biti će na stalnom razvoju mobilnih i fiksnih usluga, kao i širenju portfelja novim funkcionalnostima i relevantnim izborom medijskog sadržaja”, izjavio je Mike Michel, generalni direktor Telenora.

Hipernet će domaćinstvima u Srbiji donijeti najjači Wi-Fi signal u svakom kutu doma, centar kućne zabave koji je zasnovan na digitalnoj televiziji nove generacije i vrhunsko korisničko iskustvo.

Telenor želi da usluga digitalne televizije, koja je još uvijek u

testnoj verziji, u potpunosti bude prilagođena potrebama korisnika. Tvrka je u okviru lansiranja ove usluge odlučila da mišljenje korisnika uključi u izgradnju finalnog proizvoda. Povratne informacije koje dobiva od korisnika tvrtki će omogućiti da kontinuirano unaprjeđuje svoje usluge u pogledu kvalitete, funkcionalnosti, jednostavnosti korištenja i korisničke podrške.

Zainteresirani građani mogu probati Hipernet digitalnu TV u testnoj verziji i povratnim informacijama o korisničkom iskustvu pomoći u daljem razvoju proizvoda.

» www.telenor.rs